

Raadsstuk

Onderwerp: Uitvoering Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs, actualisering 2009

Reg.nummer: STZ/JOS/2009/147405

1. Inleiding

Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) is door de Raad vastgesteld om op planmatige wijze te komen tot een adequaat niveau van huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs. Jaarlijks wordt dit plan geactualiseerd op basis van verkregen inzicht in:

- de actuele ontwikkeling van de leerlingaantallen
- de prognoses over deze aantallen voor de latere jaren
- de actuele ontwikkelingen in de reeds geplande investeringen/aanpassingen

In de vergadering van de gemeenteraad van 12 april 2007 resp. 26 juni 2008 heeft uw Raad deze actualisering vastgesteld voor de jaren 2007 en 2008 in de vorm van Uitvoeringsplannen voor een periode van 3 jaar.

Inmiddels zijn alle voorgenomen investeringen opgenomen in het door uw Raad vastgestelde Investeringsplan 2009. In de aanloop naar het opstellen van het Investeringsplan 2010 wordt u thans een geactualiseerd huisvestingsplan voorgelegd, waarbij de programmeringsperiode van het huisvestingsplan gelijk gemaakt is aan de planperiode van het Investeringsplan (investeringen tot en met 2014)

Om de geplande investeringen 2010 tijdig te kunnen realiseren dient op korte termijn door de schoolbesturen gestart te worden met de voorbereidingen. Om dit mogelijk te maken dient de Raad het totaalkrediet voor 2010 beschikbaar te stellen.

2. Voorstel aan de raad

Het College stelt aan de Raad voor:

1. het geactualiseerd Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs vast te stellen en daarbij de volgende wijzigingen tov de vastgestelde programmering (Investeringsplan 2009) op te nemen:
 - a. verschuiven van de geplande investeringen 'Zuiderpolder' en 'Hannie Schaft' naar het jaar 2012 (verschuiving € 1.893.000 + € 150.000)
 - b. aanpassen investeringsramingen voor 'Sancta Maria' (+ € 3.300.000) en 'de Schakel' (-/- € 1,241.000 miljoen)
 - c. opnemen aanvullende investering R. Steiner (Raadsbesluit 28.8.2008 aanvullend krediet van € 735.755)
 - d. aanpassen investeringsramingen 2010/2011 voor lokalen bewegingsonderwijs (+ € 375.000)
 - e. opnemen investeringskrediet uitbreiding + 1^e inrichting 'ter Cleeff' (€ 960.000)
 - f. opnemen investeringsraming in 2012 tbv Rudolph Steiner LWOO (€ 1.130.000)
 - g. in het Uitvoeringsplan SHO op te nemen de investering vervangende nieuwbouw openbare school voor (voortgezet) speciaal onderwijs 'Gunningh' (€ 4,7 miljoen) en openbare school voor voortgezet onderwijs 'Daaf Geluk' (€ 4,8 miljoen).
2. het geactualiseerde SHO als uitgangspunt te nemen voor het op te stellen IP 2010.
3. het totaal aan het College beschikbaar gestelde krediet (bouw en 1^e inrichting) vast te stellen op € 15.636.367 voor 2009 en € 47.925.285,= voor 2010

Het college te machtigen binnen het totaal krediet de dealkredieten voor de afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen bij de bestuursrapportages aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van dit totaal krediet

4. Dekking van de gewijzigde investeringen SHO te betrekken bij de opstelling van het IP 2010, waarbij tenminste de volgende dekkingsmiddelen worden ingezet:
 - a. geraamde rijksbijdrage stimulering ontwikkeling brede school en duurzaam bouwen (€ 1.000.000)
 - b. vrijvallende gemeentelijke middelen ingezet tbv OAB/VVE (€ 2.000.000)
 - c. bijdrage uit VMBOproject: opbrengst vrijkomende schoollocaties (€ 4.113.000, conform uitgangspunten 'project VMBO')
 - d. inzet stelpost prijscompensatie SHO tot een bedrag ad € 1.200.000
 - e. opbrengst verhuur lokalen in schoolgebouwen, raming structureel € 100.000 per jaar met ingang van 1.1.2011.
 - f. uiterlijk vanaf 2013/2014: vrijval binnen begroting als gevolg van vermindering kosten tijdelijke huisvesting (noodlokalen); voorlopige raming € 230.000 per jaar.

3. Beoogd resultaat

- Het Strategisch Huisvestingplan Onderwijs biedt het beleidsmatig en programmatisch kader voor het op peil houden en/of brengen van de onderwijshuisvesting in Haarlem met als belangrijke (neven)doelstellingen:
 - a. goede voorzieningen op de juiste locaties
 - b. verbreding van de functies van de gebouwen en
 - c. functionele flexibilisering van de gebouwen.
- Met het vaststellen van het plan is aan de onderwijsbesturen voor de middellange termijn meer zekerheid geboden voor de voorbereiding van de aanpassingen op hun lokatie.
- Het jaarlijks actualiseren van het huisvestingplan maakt het mogelijk om deze resultaten tijdig en met oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen op korte (Brede School-ontwikkelingen, Peuterspeelzaalwerk) en lange termijn (ontwikkeling leerlingenaantallen in de komende 10-12 jaar) te realiseren en waar nodig bij te sturen.
- Met het vaststellen van het geactualiseerde plan wordt tevens de eerstvolgende jaarsnede (2010) door de Raad vrijgegeven voor voorbereiding, waarmee voor de schoolbesturen zekerheid ontstaat voor het daadwerkelijk starten van de (voorbereidende) werkzaamheden.
- Tenslotte wordt met de actualisatie 2009 een volgende stap gezet in het gelijkschakelen van de programmering (in dit huisvestingsplan) en de raming van investeringen en het beslag op de gemeentelijke middelen (Investeringsplan).

4. Argumenten

De actualisering 2009 van de uitvoering van het SHO geeft inzicht in:

1. de belangrijkste maatschappelijke en beleidsontwikkelingen die van invloed zijn op de omvang van vraag en aanbod van de onderwijshuisvesting
2. de prognoses van de ontwikkeling van de leerlingaantallen in de (verschillende delen van de) stad voor de komende 12 jaar en de invloed daarvan op de vraag naar onderwijshuisvesting

3. de realisatie van de in 2007/2008 opgestelde uitvoeringsplannen (programmering tot en met 2011)
4. het nog in te voegen deel van het huisvestingsplan in de Investeringsplansystematiek en –procedure.

Conform oorspronkelijk plan kent het SHO de volgende programmalijnen:

- primair onderwijs, onderverdeeld naar wijken / buurten
- (voortgezet) speciaal onderwijs
- voortgezet onderwijs en
- lokalen bewegingsonderwijs.

Ten opzichte van het bestaande en in 2008 voor het laatst geactualiseerde SHO kunnen de volgende constatering worden gedaan:

- De nieuwe prognoses voor de ontwikkeling van de leerlingaantallen geven geen aanleiding tot bijstelling van reeds eerder geprogrammeerde ver-/ nieuwbouw plannen, met uitzondering van de ontwikkeling van het leerlingaantal van de basisschool Ter Cleef, waar reeds op korte termijn een extra voorziening moet worden getroffen.
- De geplande ver- en nieuwbouwwerkzaamheden voor de jaren tot en met 2011 worden met enige vertraging (realisatie investeringen 2009 circa 60% en 40% doorgeschoven naar 2010) binnen de planperiode gerealiseerd (enkele verschuivingen naar latere jaren: nieuw- en verbouw Zuiderpolder en Hannie Schaft)
- De investeringen kunnen binnen de geraamde en toegekende kredieten worden uitgevoerd, met uitzondering van de investering van de nieuwbouw Sancta Maria en de geplande investeringen in de lokalen bewegingsonderwijs tm 2011. Voor de raming van de kosten van de Schakel kan ivm gewijzigde aanpak een neerwaartse bijstelling plaatsvinden.
- De besluitvorming van de Raad inzake een aanvullend krediet voor de verbouw van de R.Steiner (raadsbesluit dd 28.08.2008) is nog niet in het huisvestingsplan en het Investeringsplan verwerkt.
- Door gelijkschakeling met de periode van het Investeringsplan zijn in het huisvestingsplan thans de planjaren 2012 tm 2014 opgenomen. Het investeringsvolume neemt toe met € 5,3 miljoen. Deze investeringen en de daarvoor benodigde dekking worden betrokken bij het opstellen van het IP 2010
- De aanvankelijk buiten het SHO gehouden nieuwbouw van zowel de Daaf Geluk (herstructurering Delftwijk) en dr Gunning (afstoten lokatie Korte Verspronckweg) en de daarvoor benodigde dekking worden ingevoegd in zowel dit huisvestingsplan als het Investeringsplan 2010 e.v.(bruto investeringsvolume € 9,5 miljoen)
- De naar verwachting noodzakelijke aanvulling van het areaal lokalen bewegingsonderwijs met 1 nieuwbouwlokaal per jaar is in het huisvestingsplan en het investeringsplan voorzien tot en met 2011. In de loop van 2010 zal worden beoordeeld of ook in de latere jaren een voortgaande uitbreiding noodzakelijk en financieel mogelijk is.

5. Financiële paragraaf

In dit geactualiseerd huisvestingsplan is de programmering tot het jaar 2014 opgenomen. Net als bij de systematiek van het Investeringsplan, is sprake van *ramingen* (van investeringen, geraamde dekkingsmiddelen en resterende jaarlijkse kosten voor de lopende begroting). Het daadwerkelijk door de Raad beschikbaar stellen van de kredieten vindt of plaats op begrotingsmoment (lijst gemandateerde kredieten) of separaat (kredietaanvraag aan de Raad). Voor het realiseren van het huisvestingsplan wordt gewerkt met het beschikbaar stellen van een krediet voor één of meerdere jaren. Bij deze actualisering betreft dit het totaal aan investeringen in de jaarsnedes 2009 en 2010, zoals deze in het IP is opgenomen en is aangepast in deze actualisering.

Binnen het door de Raad aan het College beschikbaar gestelde bedrag stelt het College de werkelijke kredietruimte vast op het moment van aanvraag door het schoolbestuur. Het definitieve krediet wordt vastgesteld nadat het resultaat van de aanbesteding bekend is.

Het totaal aan geraamde investeringen zal als gevolg van deze besluitvorming toenemen met € 14.759.755. Dekking van deze investeringlasten is voorzien uit diverse eenmalige en structurele middelen:

Eenmalig (dekking eenmalige investeringslasten)

- het alsnog ten laste van GSBbudgetten brengen van reeds gemaakte *gemeentelijke* kosten OAB/VVE, waarbij de vrijvallende middelen kunnen worden ingezet als *eenmalige* dekking van de investeringslasten
- het alsnog dekken van reeds gemaakte kosten voor stimuleringsmaatregelen in het onderwijsveld (duurzaam bouwen, brede school e.d.) door het verkrijgen van Rijksmiddelen, waarbij de vrijvallende middelen kunnen worden ingezet als *eenmalige* dekking van de investeringslasten
- het inzetten van de in het VMBO-project opgenomen bijdrage van € 4.113.000 aan de nieuwbouw Gunningh; gezien verschuiving in de tijd zal dit budget worden ingezet voor de onvermijdelijke verhuizing van de Daaf Geluk.
- Het inzetten van het budget prijscompensatie tot een bedrag van €1,2 miljoen (verwachting is dat aanbestedingen de komende periode binnen de ramingen zullen blijven)

Structureel (dekking jaarlijkse rente en afschrijvingslasten)

- het inzetten van de geraamde opbrengst van de verhuur van de gebouwen ter *structurele* dekking van de investeringslasten
- het op termijn (uiterlijk vanaf 2013, indien mogelijk eerder) inzetten van vrijvallend budget tijdelijke huisvestingskosten (o.a. dekking kosten noodlokalen).

Met deze eenmalige en structurele dekkingsmiddelen:

- onstaat voor het financieel beeld in de komende 5 jaar een aanzienlijke verbetering (vermindering kapitaalslasten met circa € 447.000)
- worden de extra investeringen en daaruit voortvloeiende lasten op langere termijn (looptijd afschrijving = 40 jaar) volledig gedekt binnen de middelen van het beleidsveld

6. Kanttekeningen

Bij de uitvoering van het huisvestingsplan zijn risico's aanwezig. Naast de gangbare risico's rond investeringswerken en de daarvoor genomen maatregelen, is momenteel sprake van onder druk staande opbrengsten van voormalige onderwijslokaties. Deze opbrengsten vormen direct en indirect dekkingsmiddelen bij de te plegen investeringen (zoals Daaf Geluk/Gunningh e.d.). Om deze reden is in de opstelling van het SHO en de inbouw van de investeringen Daaf Geluk en Gunningh voorlopig slechts de bestuurlijk vastgestelde dekking in de vorm van een bijdrage uit het VMBO-project ingezet. Mogelijk dat op termijn (2012/2013) sprake zal zijn van aantrekkende opbrengsten en aanvullende dekking voor de huisvestingsinvesteringen.

De thans in dit plan en het IP opgenomen investeringsramingen zijn gebaseerd op normbedragen en prognosecijfers uit 2007. De werkelijke investeringsbedragen kunnen afwijken van deze ramingen, zowel ten nadele (niet opgenomen prijscompensatie, cq hogere prognosecijfers leerlingenaantallen) als ten voordele (voordelig aanbestedingsresultaat of lagere prognosecijfers leerlingenaantallen).

Bij het samenstellen van het Investeringsplan 2010 zullen de investeringen en dekkingsmiddelen worden geactualiseerd en ter vaststelling aan de Raad worden voorgelegd.

7. Uitvoering

De 'Evaluatie SHO 2010-2013' is voorgelegd aan het bestuurlijk overleg onderwijs BOPOH-BOVOH. Het bestuurlijk overleg onderwijs heeft met de uitgangspunten van de 'Evaluatie SHO 2010-2013' en de planning van de investeringen ingestemd. Daags na besluitvorming in Uw Raad, zal aan de schoolbesturen worden gemeld dat de voorbereiding van de geplande investeringen voor de jaarschijf 2010 kunnen worden opgestart.

8. Bijlagen

1. Het geactualiseerd Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. stelt het geactualiseerd SHO 2009 vast;
2. besluit dit vastgesteld huisvestingsplan als uitgangspunt voor het opstellen van het investeringsplan 2010 (onderdeel onderwijshuisvesting) te hanteren;
3. Machtigt het college om binnen het totaal aan het college beschikbaar gestelde krediet ad € 15.636.367 voor 2009 en € 47.925.285,= voor 2010 de dealkredieten van de afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen bij de bestuursrapportages aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van dit totaalkrediet.

Gedaan in de vergadering van

De griffier,

De voorzitter,